

ZAKON O VATROGASTVU

(Urednički pročišćeni tekst, »Narodne novine«, broj 106/99., 117/01., 36/02., 96/03.139/04-
pročišćeni tekst, 174/04, 38/09 i 80/10)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Vatrogasna djelatnost je sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje i drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama.

Vatrogasna djelatnost je stručna i humanitarna djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku. Odredbe se ovoga Zakona ne primjenjuju na osnivanje, ustroj i djelovanje vatrogasnih postrojbi u oružanim snagama Republike Hrvatske.

Članak 2.

Vatrogasnu djelatnost obavljaju vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije koje ostvaruju prava na olakšice i povlastice, sukladno propisima.

Vatrogasna postrojba iz stavka 1. ovoga članka može biti:

1. javna vatrogasna postrojba koja se osniva za područje općine ili grada, dobrovoljna ili profesionalna,
2. postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva,
3. profesionalna vatrogasna društva,
4. postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu,
5. postrojba za brzo djelovanje (u daljnjem tekstu: intervencijska postrojba).

Vatrogasne postrojbe iz stavka 2. točke 1., 2. i 5. ovoga članka vatrogasnu djelatnost obavljaju kao javnu službu.

Vatrogasne postrojbe iz stavka 2. točke 3. i 4. ovoga članka, kada sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji po zapovijedi glavnog ili županijskoga vatrogasnog zapovjednika, vatrogasnu djelatnost obavljaju kao javnu službu.

Članak 3.

Općinski načelnik, gradonačelnik, gradonačelnik Grada Zagreba i župan ima pravo i obvezu skrbiti o potrebama i interesima građana na svom području za organiziranjem učinkovite vatrogasne službe.

Planom zaštite od požara općine, grada, županije, Grada Zagreba utvrđuju se zadaće i područje djelovanja svih javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava, a posebno zadaće javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava koja imaju definirano područje odgovornosti (u daljnjem tekstu: središnja postrojba ili društvo).

Područje djelovanja je dio teritorija lokalne samouprave na kojem djeluje jedna ili više javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava, a područje odgovornosti je dio teritorija jedne odnosno teritorij jedne ili više jedinica lokalne samouprave na kojem odgovornost dolaska na mjesto intervencije u roku i na način propisan u Planu zaštite od požara imaju središnje postrojbe ili društva.

Jedno ili više predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave radi zadovoljavanja potreba iz stavka 1. a sukladno odredbama stavka 2. i 3. ovoga članka, osniva javne vatrogasne postrojbe ili potiču osnivanje dobrovoljnih vatrogasnih društava te sukladno planu zaštite od požara

određuju središnje postrojbe ili društva te na taj način osiguravaju djelotvornu vatrogasnu službu.

Na području općine, grada i Grada Zagreba mora djelovati onoliki broj javnih vatrogasnih ili dobrovoljnih vatrogasnih društava koliko je utvrđeno njihovim planom od požara.

Članak 4.

Vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost, sukladno pravilima struke, na području za koje su osnovane, bez obzira čija je imovina odnosno čiji ljudski životi su ugroženi. Svaka je vatrogasna postrojba obvezna sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svoga djelovanja na zapovijed nadležnoga vatrogasnog zapovjednika, sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega.

Članak 5.

Javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice u okviru vatrogasne djelatnosti obavljaju pojedine poslove kao javnu ovlast, kada je to utvrđeno ovim Zakonom.

Članak 6.

Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice osnivaju se, djeluju i prestaju s djelovanjem sukladno odredbama zakona koji uređuje osnivanje i djelovanje udruga, ako ovim Zakonom za pojedina pitanja nije drugačije određeno. Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice su od interesa Republike Hrvatske.

Članak 7.

U svrhu promicanja vatrogasne djelatnosti i značenja poduzimanja preventivnih mjera zaštite od požara, ustanovljuje se stalna tradicionalna manifestacija pod nazivom »Mjesec zaštite od požara« koja se provodi tijekom mjeseca svibnja.

Radi njegovanja tradicije vatrogastva ustanovljuje se stalna manifestacija pod nazivom »Dan vatrogastva« koja se tradicionalno obilježava 4. svibnja, na dan Sv. Florijana.

II. VATROGASNE POSTROJBE, DOBROVOLJNA VATROGASNA DRUŠTVA I VATROGASNE ZAJEDNICE

Članak 8.

Javnu vatrogasnu postrojbu odlukom osniva **predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave**, sukladno svojim planovima zaštite od požara, kao javnu ustanovu jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odlukom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje poslove i broj profesionalnih odnosno dobrovoljnih vatrogasaca javne vatrogasne postrojbe, sukladno planovima zaštite od požara i ovim Zakonom propisanim mjerilima.

Na osnivanje javne vatrogasne postrojbe s dobrovoljnim vatrogascima primjenjuju se odredbe članka 9. ovoga Zakona.

Članak 9.

Ministar unutarnjih poslova, na prijedlog Hrvatske vatrogasne zajednice, propisat će mjerila za ustroj, razvrstavanje i način djelovanja vatrogasnih postrojbi.

Na temelju propisa iz stavka 1. ovoga članka propisat će se razvrstavanje vatrogasnih postrojbi, potreba zvanja zapovjednika, potreba razine tjelesne i duševne sposobnosti vatrogasaca, potrebna oprema i sredstva vatrogasnih postrojbi (javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih društava) te rokovi za provedbu tih odredaba.

Dobrovoljna vatrogasna društva nastavljaju obavljati vatrogasnu djelatnost pod uvjetom da u roku od četiri godine udovolje uvjetima iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 10.

Na području općine ili grada može djelovati više dobrovoljnih društava. Ako na području općine ili grada nema onoliki broj javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava koliki je predviđen općinskim ili gradskim planom zaštite od požara, načelnik općine ili gradonačelnik poduzet će mjere za osnivanje i opremanje potrebnog broja javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava. Poduzimanje mjera, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se svi oblici pomaganja u nabavi opreme i sredstava za gašenje požara, osiguranje odgovarajućih prostora za gašenje požara, osiguranje odgovarajućih prostora za dežurne vatrogasce, osposobljavanje i obuku, čuvanje vatrogasne opreme i sredstava, olakšice koje u okviru svoje nadležnosti jedinica lokalne samouprave do potrebnog broja za početak obavljanja djelatnosti i slično.

Članak 11.

U dobrovoljnim vatrogasnim društvima mogu se zapošljavati profesionalni vatrogasci.

Članak 12.

Dobrovoljna vatrogasna društva mogu, osim vatrogasne djelatnosti, obavljati gospodarske i društvene djelatnosti (najam poslovnog prostora, održavanje vozila, organizacija kulturnih i športskih priredbi, prijevoz robe i sl.) koje su u svezi s obavljanjem vatrogasne djelatnosti sukladno odredbama posebnih propisa, ako se time ne umanjuje intervencijska spremnost vatrogasne postrojbe dobrovoljnoga vatrogasnog društva.

Članak 13.

Radi brzog djelovanja u gašenju požara prvenstveno na području Jadrana i pružanju pomoći susjednim državama u izvršavanju obveza utvrđenih međudržavnim ugovorima osnivaju se, na razini Republike Hrvatske, intervencijske vatrogasne postrojbe u sastavu kojih su i zračne snage za gašenje požara otvorenog prostora. Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane i Hrvatske vatrogasne zajednice donosi Plan intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 14.

Jedna ili više pravnih osoba mogu, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova, osnivati profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu za obavljanje vatrogasne djelatnosti na objektima i drugom prostoru osnivača, odnosno drugih pravnih osoba. Pravna osoba može, kao ustrojstveni oblik rada, za obavljanje vatrogasne djelatnosti za svoje potrebe, organizirati profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, kao posebnu ustrojstvenu cjelinu, bez svojstva pravne osobe. Jedna ili više pravnih osoba, čiji se objekti nalaze na području odgovornosti središnje postrojbe ili društva, mogu sklopiti ugovor o obavljanju vatrogasne djelatnosti s tom postrojbom ili društvom.

Članak 15.

Na dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu smisleno se primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dobrovoljna vatrogasna društva.

Članak 16.

Javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu udružuju se u vatrogasnu zajednicu općine odnosno grada.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osnovati zajedničku vatrogasnu zajednicu (u daljnjem tekstu: područna vatrogasna zajednica) u koju se udružuju javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu s njihovih područja.

Vatrogasne zajednice iz stavka 1. i 2. ovoga članka udružuju se u vatrogasnu zajednicu županije i vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba.

Ako na području općine ili grada nije osnovana vatrogasna zajednica odnosno nije osnovana područna vatrogasna zajednica, javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u vatrogastvu izravno se udružuju u vatrogasnu zajednicu županije odnosno vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba.

Vatrogasne zajednice županija i Grada Zagreba udružuju se u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu.

Članak 17.

Vatrogasna zajednica općine, grada, županije i Grada Zagreba te područna vatrogasna zajednica ima predsjednika i zapovjednika vatrogasnih postrojbi.

Predsjednik vatrogasne zajednice iz stavka 1. ovoga članka predstavlja vatrogasnu zajednicu te skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na području djelovanja vatrogasne zajednice, a bira se na način propisan općim aktom vatrogasne zajednice.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi zajednica iz stavka 1. ovoga članka odgovoran je nadležnom vatrogasnom zapovjedniku za stanje organiziranosti, osposobljenosti i opremljenosti vatrogastva na području djelovanja vatrogasne zajednice.

Zapovjednika i zamjenika zapovjednika vatrogasnih postrojbi zajednica iz stavka 1. ovoga članka imenuje nadležno tijelo vatrogasne zajednice a potvrđuje ga **općinski načelnik, gradonačelnik, župan i gradonačelnik Grada Zagreba** odnosno poglavarstvo udruženih jedinica lokalne samouprave.

U slučajevima iz stavka 4. ovoga članka kada nije potvrđen zapovjednik vatrogasnih postrojbi zajednice, nadležno tijelo vatrogasne zajednice ponovno imenuje zapovjednika i daje **općinskom načelniku, gradonačelniku, županu i gradonačelniku Grada Zagreba** odnosno poglavarstvu udruženih jedinica lokalne samouprave na potvrđivanje.

Ako se tri puta ne potvrdi imenovani zapovjednik od strane vatrogasnih zajednica iz stavka 1. ovoga članka, **općinski načelnik, gradonačelnik, župan i gradonačelnik Grada Zagreba** te poglavarstva udruženih jedinica lokalne samouprave imenuju ga privremeno do potvrđivanja zapovjednika vatrogasnih postrojbi zajednica.

Članak 18.

Hrvatska vatrogasna zajednica, osnovana Zakonom o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 58/93. i 87/96.), nastavlja s radom u ustrojstvu i na način predviđen ovim Zakonom te promiče interese vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske i predstavlja hrvatsko vatrogastvo u međunarodnim vatrogasnim organizacijama.

Hrvatska vatrogasna zajednica ima predsjednika i načelnika.

Predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice predstavlja Hrvatsku vatrogasnu zajednicu u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, a bira se na način propisan općim aktom Hrvatske vatrogasne zajednice.

Načelnik Hrvatske vatrogasne zajednice skrbi o organiziranosti, osposobljenosti i opremljenosti dobrovoljnog vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, a bira ga nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova. Nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice u obavljanju vatrogasnih intervencija imaju javne ovlasti propisane člankom 34. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 19.

Ustroj vatrogasnih zajednica i dobrovoljnih vatrogasnih društava uređuje se njihovim općim aktom, sukladno odredbama ovoga Zakona i zakona koji uređuje osnivanje i djelovanje udruga.

III. NACIONALNI ODBOR ZA PREVENTIVNU ZAŠTITU I GAŠENJE POŽARA

Članak 20.

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara, osnovan Zakonom o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 58/93. i 87/96.), nastavlja s radom u ustrojstvu i na način predviđen ovim Zakonom te prati stanje zaštite od požara, organiziranosti, opremljenosti i osposobljenost vatrogastva, skrbi o unaprjeđenju zaštite od požara, ustroju i strukovnom napretku vatrogastva Republike Hrvatske.

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara donosi Poslovnik kojim se uređuje način rada i ostala pitanja od interesa za njegovo djelovanje.

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara pored navedenog u stavku 1. ovoga članka ostvaruje suradnju s Međunarodnim tehničkim odborom za preventivnu zaštitu i gašenje požara (CTIF).

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara ima devet članova, od kojih su četiri predstavnici Hrvatske vatrogasne zajednice, tri predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, a dva predstavnici Ministarstva obrane.

IV. VATROGASCI

Članak 21.

Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca mora, pored općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da nije starija od 30 godina (kod prvog zaposlenja),
- da ima srednju stručnu spremu vatrogasnog smjera, odnosno srednju stručnu spremu drugog smjera, pod uvjetom da u roku od dvije godine od prijama u radni odnos završi prekvalifikaciju, što dokazuje svjedodžbom školske ustanove,
- da je tjelesno i duševno sposobna za obavljanje vatrogasne djelatnosti, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove,
- da nije kažnjavana za kaznena djela protiv imovine, opće sigurnosti ljudi i imovine te protiv službene dužnosti.

Uvjeti iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka odnose se samo na osobe koje će obavljati poslove profesionalnog vatrogasca u razini srednje školske ili stručne spreme. Prednost pri prijama u radni odnos profesionalnog vatrogasca pod istim uvjetima ima osoba koja je najmanje dvije godine obavljala poslove dobrovoljnog vatrogasca, kao i osoba koja je odslužila vojni rok.

Vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima, u smislu ovoga Zakona, su glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, zapovjednici intervencijskih vatrogasnih postrojbi i njihovi zamjenici, zapovjednici vatrogasnih zajednica i njihovi zamjenici, zapovjednici javnih vatrogasnih postrojbi i njihovi zamjenici, zapovjednici

profesionalnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu i njihovi zamjenici, zapovjednici vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njihovi zamjenici te zapovjednici koji su aktom o unutarnjem ustroju vatrogasne postrojbe određeni da samostalno vode vatrogasnu intervenciju prilikom koje koriste javne ovlasti utvrđene ovim Zakonom.

Glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici, županijski vatrogasni zapovjednik i njegov zamjenik, moraju imati visoku stručnu spremu, odnosno završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, ili završen specijalistički diplomski stručni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik, zapovjednik intervencijske vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu i njegov zamjenik moraju imati najmanje višu stručnu spremu, odnosno završen stručni studij ili završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina iskustva na poslovima vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Zapovjednik vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, koji profesionalno obavljaju te poslove moraju imati najmanje višu stručnu spremu, odnosno završen stručni studij ili završen preddiplomski sveučilišni studij iz područja zaštite od požara te najmanje pet godina djelovanja u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednik vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji profesionalno obavljaju te poslove, moraju imati najmanje srednju stručnu ili školsku spremu, zvanje vatrogasnog časnika te najmanje tri godine odgovarajućeg iskustva u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, u gradu, odnosno općini za koju je osnovana javna vatrogasna postrojba, moraju ispunjavati iste uvjete kao i zapovjednik javne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, odnosno grada i njegov zamjenik, zapovjednik vatrogasne postrojbe središnjeg dobrovoljnog vatrogasnog društva i njegov zamjenik, koji dobrovoljno obavljaju te poslove, moraju imati najmanje srednju stručnu ili školsku spremu, zvanje vatrogasnog časnika te najmanje tri godine odgovarajućeg iskustva u radu vatrogasne postrojbe.

Zapovjednici ostalih dobrovoljnih vatrogasnih društava i njihovi zamjenici trebaju imati najmanje uvjete propisane člankom 22. ovoga Zakona.

Potrebna stručna sprema zapovjednika, koji su na temelju unutarnjeg ustroja vatrogasnih postrojbi iz članka 2. ovoga Zakona određeni da samostalno vode vatrogasne intervencije i pritom koriste javne ovlasti, određuje se aktom o unutarnjem ustroju te vatrogasne postrojbe.

Osobe iz stavka 4. ovoga članka, pored ispunjenja uvjeta stručne spreme propisane ovim člankom i uvjeta iz stavka 1. podstavka 3. i 4. ovoga članka, moraju imati položen stručni ispit za vatrogasce s posebnim ovlastima i odgovornostima ili ga moraju položiti u roku od jedne godine od imenovanja ili raspoređivanja na te poslove.

Iznimno od odredaba stavka 6., 7., 8., 9. i 10. ovoga članka, zatečeni vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju za stupanj nižu stručnu spremu od propisane u ovome članku, mogu i nadalje obavljati te poslove pod uvjetom da su ih neprekidno obavljali više od 10 godina.

Poslove dobrovoljnog vatrogasca u vatrogasnim postrojbama može obavljati osoba koja posjeduje propisanu tjelesnu i duševnu sposobnost i koja je osposobljena za obavljanje tih poslova.

Poslove sezonskog vatrogasca u vatrogasnim postrojbama može obavljati osoba koja udovoljava uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 23.

Ministarstvo unutarnjih poslova, na prijedlog Hrvatske vatrogasne zajednice, propisat će mjerila za utvrđivanje tjelesne i duševne sposobnosti za obavljanje poslova profesionalnog i dobrovoljnog vatrogasca, sukladno propisu iz članka 9. ovoga Zakona, te rokove i način obavljanja tih sposobnosti.

Ministar zdravstva rješenjem će odrediti zdravstvene ustanove koje će obavljati poslove iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 24.

Ministarstvo unutarnjih poslova vatrogascima iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona izdaje iskaznicu koja se obvezno nosi na vatrogasnim intervencijama.

Ministar unutarnjih poslova propisat će predložak i način izdavanja iskaznice iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 25.

Profesionalnim vatrogascima staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci stvarno provedenim na tim poslovima.

Dobrovoljni vatrogasac kada obavlja iste poslove i pod istim uvjetima kao profesionalni vatrogasac duže od mjesec dana ima pravo na uvećani staž osiguranja u trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci stvarno provedenim na tim poslovima.

Članak 25.a

Radi održavanja operativne pripravnosti vatrogasaca i vatrogasne tehnike na visokoj razini te gašenja požara, spašavanja ljudi i imovine, dužina trajanja rada profesionalnih vatrogasaca može biti duža od osam sati u razdoblju od dvadeset četiri sata u kojem radi noću.

Poslodavac je pri organizaciji noćnog rada i rada u smjeni dužan osigurati profesionalnim vatrogascima iz stavka 1. ovoga članka dnevni odmor u neprekidnom trajanju od minimalno dvanaest sati.

Poslodavac je pri organizaciji noćnog rada ili rada u smjeni dužan voditi osobitu brigu o organizaciji rada prilagođenoj profesionalnom vatrogascu te o sigurnosnim i zdravstvenim uvjetima u skladu s naravi posla koji se obavlja noću i u smjeni.

Poslodavac je dužan profesionalnim vatrogascima iz stavka 1. ovoga članka osigurati sigurnost i zdravstvenu zaštitu u skladu s naravi posla koji se obavlja, kao i sredstva zaštite i prevencije koje odgovaraju i primjenjuju se na sve profesionalne vatrogasce te su dostupne u svako doba.

Kod organizacije rada u smjenama koje uključuju i noćni rad, mora se osigurati izmjena smjena tako da profesionalni vatrogasac u noćnoj smjeni radi uzastopce najduže jedan tjedan.

Ostala prava i obveze utvrđene propisima o radu primjenjuju se i na profesionalne vatrogasce.

Članak 26.

Dobrovoljni vatrogasci koji su u radnom odnosu, kad sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji za vrijeme radnog vremena, imaju pravo na naknadu plaće od općine, grada ili Grada Zagreba na čijem području je obavljena vatrogasna intervencija.

Dobrovoljni vatrogasci koji su u radnom odnosu kada sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji poslije radnog vremena, tijekom noći dulje od četiri sata, imaju pravo na neradne sate u dvostrukom trajanju od vremena provedenog na intervenciji, uz pravo na naknadu plaće za to vrijeme od općine, grada ili Grada Zagreba na čijem je području obavljena vatrogasna intervencija.

Dobrovoljni vatrogasci koji nisu u radnom odnosu, kad sudjeluju u vatrogasnim intervencijama, imaju pravo na naknadu od općine, grada ili Grada Zagreba na čijem je području obavljena vatrogasna intervencija.

Visinu naknade iz stavka 3. ovoga članka, koja ne može biti manja od naknade za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca na području jedinice lokalne samouprave, određuje **općinski načelnik, gradonačelnik ili gradonačelnik Grada Zagreba.**

Članak 27.

Dobrovoljni vatrogasci ostvaruju određena prava iz radnog odnosa kod obrtnika ili u pravnoj osobi kod koje su u radnom odnosu.

Prava iz stavka 1. ovoga članka (povećana plaća, veći broj dana godišnjeg odmora i sl.) ostvaruju se na temelju zakona, kolektivnog ugovora i općeg akta pravne osobe ili obrtnika kod kojeg su u radnom odnosu.

Članak 28.

Vatrogasac, koji u obavljanju ili povodom obavljanja vatrogasne djelatnosti izgubi život, sahranit će se na teret sredstava općine, grada ili Grada Zagreba na čijem području je izgubio život.

Vatrogasnom djelatnošću, u smislu stavka 1. ovoga članka, razumijeva se i osposobljavanje vatrogasaca te njihovo sudjelovanje u vježbama, natjecanjima i sl.

V. VATROGASNI ZAPOVJEDNICI

Članak 29.

Javnom vatrogasnom postrojbom, postrojbom dobrovoljnoga vatrogasnog društva, profesionalnom vatrogasnom postrojbom u gospodarstvu i postrojbom dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu zapovijeda zapovjednik.

Zapovjednik iz stavka 1. ovoga članka ima zamjenika.

Zapovjednik intervencijske vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik po dužnosti su glavni vatrogasni zapovjednik i njegov zamjenik.

Članak 30.

Zapovjednika javne vatrogasne postrojbe i njegova zamjenika imenuje **općinski načelnik, gradonačelnik ili gradonačelnik Grada Zagreba.**

Zapovjednika postrojbe dobrovoljnog vatrogasnog društva imenuje nadležno tijelo vatrogasnog društva a potvrđuje ga **općinski načelnik, gradonačelnik ili gradonačelnik Grada Zagreba.**

Zapovjednika profesionalne postrojbe u gospodarstvu i njegova zamjenika imenuje osnivač. Zapovjednika postrojbe dobrovoljnoga vatrogasnog društva imenuje nadležno tijelo vatrogasnog društva a potvrđuje ga **općinski načelnik, gradonačelnik ili gradonačelnik Grada Zagreba.**

Zapovjednika postrojbe dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu imenuje nadležno tijelo tog društva a potvrđuje osnivač.

Zapovjednici iz stavka 1. i 2. ovoga članka, a pod uvjetima iz članka 2. stavka 4. ovoga Zakona i zapovjednici iz stavka 3. i 4. ovoga članka, odgovorni su zapovjedniku vatrogasnih

postrojbi vatrogasne zajednice općine, grada, odnosno područja te općinskom načelniku, gradonačelniku i gradonačelniku Grada Zagreba odnosno osnivaču za intervencijsku spremnost vatrogasne postrojbe kojom zapovijedaju.

U slučajevima iz stavka 2. i 4. ovoga članka kada nije potvrđen zapovjednik vatrogasne postrojbe, nadležno tijelo dobrovoljnoga vatrogasnog društva ponovno imenuje zapovjednika i predlaže općinskom načelniku, gradonačelniku i gradonačelniku Grada Zagreba odnosno osnivaču da potvrde imenovanje.

Ako se tri puta ne potvrdi imenovani zapovjednik od strane dobrovoljnoga vatrogasnog društva, općinski načelnik, gradonačelnik ili gradonačelnik Grada Zagreba, odnosno osnivač, imenuju ga privremeno do potvrđivanja zapovjednika vatrogasne postrojbe.

Članak 31.

Glavni vatrogasni zapovjednik odgovoran je za stanje organiziranosti, osposobljenosti i intervencijsku spremnost vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, izravno zapovijeda intervencijskim vatrogasnim postrojbama, vodi vatrogasne intervencije na području dviju ili više županija te intervencije u kojima sudjeluju zračne snage za gašenje požara.

Glavni vatrogasni zapovjednik ima zamjenika i više pomoćnika.

Jedan od pomoćnika je načelnik Hrvatske vatrogasne zajednice, jedan časnik oružanih snaga Republike Hrvatske kojeg odredi ministar obrane, dok broj ostalih pomoćnika glavnoga vatrogasnog zapovjednika i njihov djelokrug djelovanja svojom odlukom utvrđuje ministra unutarnjih poslova.

Glavni vatrogasni zapovjednik i njegov zamjenik, zaposlenici su Ministarstva unutarnjih poslova.

Glavni vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik po dužnosti su članovi Zapovjedništva civilne zaštite Republike Hrvatske.

Članak 32.

Načelnik Hrvatske vatrogasne zajednice zaposlenik je Hrvatske vatrogasne zajednice.

Zapovjednici vatrogasnih postrojbi vatrogasnih zajednica županija i Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: županijski vatrogasni zapovjednik) zaposlenici su tih vatrogasnih zajednica. Županijski vatrogasni zapovjednik odgovoran je glavnom vatrogasnom zapovjedniku za organiziranost, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogastva na području županije i Grada Zagreba.

Zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, grada i područja odgovoran je županijskom vatrogasnom zapovjedniku za organiziranost, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogastva na svom području.

VI. VATROGASNE INTERVENCIJE

Članak 33.

Vatrogasnom intervencijom, koja se obavlja zbog nastalog požara, eksplozije, nesreće ili druge opasne situacije (u daljnjem tekstu: događaj) zapovijeda zapovjednik u vatrogasnoj postrojbi koja je prva započela s intervencijom.

Kada je na mjesto događaja prva izašla vatrogasna postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva, zapovjednik te postrojbe zapovijeda vatrogasnom intervencijom do dolaska javne vatrogasne postrojbe kada zapovijedanje intervencijom preuzima zapovjednik u toj postrojbi. Ako zapovjednik koji zapovijeda vatrogasnom intervencijom ocijeni da raspoloživim sredstvima i snagama nije u mogućnosti uspješno obaviti intervenciju, o događaju odmah izvješćuje nadređenoga vatrogasnog zapovjednika koji preuzima zapovijedanje intervencijom.

Kada događaj prelazi granice općine ili grada zapovijedanje vatrogasnom intervencijom preuzima zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice područja ako isti postoji ili županijski vatrogasni zapovjednik.

Glavni vatrogasni zapovjednik može preuzeti zapovijedanje vatrogasnom intervencijom na teritoriju Republike Hrvatske ili odrediti zamjenika ili pomoćnika sukladno svojoj prosudbi o učinkovitosti takvog određenja.

Vatrogasnom intervencijom kod pravne osobe koja ima profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, osnovanu sukladno ovom Zakonu, zapovijeda zapovjednik te vatrogasne postrojbe.

Vatrogasna intervencija na vojnim objektima obavlja se na zahtjev i uz prisustvo ovlaštene osobe oružanih snaga Republike Hrvatske.

Članak 34.

Vatrogasna postrojba u obavljanju vatrogasne intervencije ima sljedeće javne ovlasti:

1. ulaziti u dom bez privole stanara, ako se otklanja izravna ozbiljna opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovine većeg opsega,
2. zabraniti promet vozila i pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta intervencije do dolaska policije,
3. pozvati policiju glede osiguranja mjesta događaja te poduzimati druge potrebne mjere radi sprječavanja nastajanja štetnih posljedica,
4. izmjestiti osobe i ukloniti stvari iz susjednih građevina koje su ugrožene nastalim događajem,
5. prekinuti dovod električne energije i plina,
6. djelomično ili potpuno ograničiti dovod vode potrošačima u zoni pojave požara ili čitavom naselju, radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara,
7. koristiti vodu iz svih izvora, bez obzira kome pripadaju, bez plaćanja naknade,
8. djelomičnog ili potpunog rušenja građevina preko koje bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može spriječiti na drugi način,
9. poslužiti se tuđim prometnim sredstvima radi prijevoza osoba stradalih u događaju u najbližu zdravstvenu ustanovu, ili radi prijevoza osoba na mjesto događaja.

Zapovjednik vatrogasne intervencije naređuje poduzimanje mjera iz stavka 1. ovoga članka. Zapovjednik vatrogasne intervencije može iznimno odobriti ili narediti punoljetnoj osobi da obavlja pojedine pomoćne i manje složene poslove tijekom vatrogasne intervencije, ako je to prijeko potrebno radi uspješnosti intervencije.

Članak 35.

Zapovjednik vatrogasne intervencije odgovoran je za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja te je dužan sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka događaja.

Članak 36.

Glavni vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi da sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji na teritoriju Republike Hrvatske s određenim brojem vatrogasaca i tehničkom opremom, te zatražiti pomoć oružanih snaga Republike Hrvatske. Županijski vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi s područja županije da sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji na području za koje je nadležan, s određenim, brojem vatrogasaca i tehničkom opremom.

Članak 37.

U slučaju nastanka događaja koji nije poprimio obilježja prirodne nepogode, a koji zahtijeva angažiranje većeg broja osoba i opreme, gradonačelnik, odnosno načelnik općine na čijem području je nastao događaj ili osoba koju on za to ovlasti, na zahtjev županijskog vatrogasnog zapovjednika ili njegovog zamjenika, može:

1. narediti sudjelovanje svih sposobnih osoba s područja Grada Zagreba, grada, odnosno općine starijih od 18 godina u obavljanju pomoćnih poslova na intervenciji i spašavanju ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem,
2. narediti da se stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva za potrebe intervencije i za spašavanje ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem.

U slučaju iz točke 2. stavka 1. ovoga članka nastale troškove i štetu snosi općina, grada ili Grad Zagreb čiji je načelnik općine, odnosno gradonačelnik naredio stavljanje na raspolaganje alata, prijevoznih, tehničkih i drugih sredstava.

U slučaju nastanka događaja koji zahtijeva sudjelovanje snaga s područja dvije ili više županija, a nije poprimio obilježja prirodne nepogode, vatrogasnu intervenciju vodi glavni vatrogasni zapovjednik.

U slučaju nastanka događaja koji poprimi obilježje prirodne nepogode, županijski vatrogasni zapovjednik o tome će obavijestiti župana.

U slučaju iz stavka 4. ovoga članka kada župan aktivira stožer civilne zaštite, upravljanje intervencijom spašavanja ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem preuzima stožer u radu kojega sudjeluje županijski vatrogasni zapovjednik.

Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo obrane potpisuju sporazum kojim pobliže određuju svoje obveze glede provedbe Plana iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona u kom će, pored ostalog, urediti sudjelovanje postrojbi oružanih snaga Republike Hrvatske na gašenju velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske, način upravljanja vođenja postrojbi te druga pitanja u svezi s provedbom Plana.

Članak 38.

Pravne osobe vatrogasnih postrojbi koje su sudjelovale u intervenciji i spašavanju ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem izvan svog područja djelovanja, imaju pravo na naknadu materijalnih troškova i štete koje su pri tome imale.

Troškove i naknadu štete iz stavka 1. ovoga članka podmiruje Grad Zagreb, grad ili općina na čijem području je obavljena intervencija.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, dio troškova iz stavka 1. ovoga članka može se nadoknaditi iz sredstava državnog proračuna.

Odluku o naknadi troškova i štete iz stavka 3. ovoga članka donijet će Vlada Republike Hrvatske.

Članak 39.

Troškovi vatrogasne intervencije naplaćuju se od pravne i fizičke osobe koja je svojom krivnjom prouzročila događaj, na temelju pravomoćne sudske presude.

Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga članka troškovi vatrogasne intervencije na prometnicama naplaćuju se, u roku od 30 dana, od pravne osobe koja upravlja prometnicom, sukladno jedinstvenom cjeniku kojeg donosi Hrvatska vatrogasna zajednica.

Za spašavanje ljudi iz neposredne životne opasnosti ne može se tražiti naknada nastalih troškova.

Za svaki drugi rad vatrogasne postrojbe troškovi se nadoknađuju prema posebnoj odluci koju donosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba.

VII. NADZOR

Članak 40.

Upravni inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega te radom vatrogasnih postrojbi u provedbi javnih ovlasti obavlja Ministarstvo unutarnjih poslova.

Stručni nadzor nad radom vatrogasnih postrojbi provodi glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik i pomoćnici u svom djelokrugu rada.

Stručni nadzor nad radom javnih vatrogasnih postrojbi i postrojbi dobrovoljnih vatrogasnih društava provode i zapovjednici vatrogasnih zajednica.

VIII. ŠKOLOVANJE, OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Članak 41.

Školovanje vatrogasaca može se obavljati u obrazovnim ustanovama koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete propisane zakonom i drugim propisima.

Ovlaštenje za školovanje vatrogasaca daje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova, te uz mišljenje Hrvatske vatrogasne zajednice. Ministar unutarnjih poslova propisuje tehničke uvjete koje mora zadovoljiti obrazovna ustanova glede školovanja vatrogasaca.

Članak 42.

Ustanove iz članka 41. ovoga Zakona, te vatrogasne organizacije koje za to ovlasti ministar unutarnjih poslova mogu se baviti osposobljavanjem i usavršavanjem vatrogasnih kadrova. Vatrogasne organizacije prema ovom Zakonu su vatrogasne zajednice, dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu.

Programe osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova donosi Ministarstvo unutarnjih poslova, uz prethodno probavljeno mišljenje Hrvatske vatrogasne zajednice.

Popis ustanova i pravnih osoba iz članka 41. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

IX. FINANCIRANJE

Članak 43.

Sredstva za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi općina, gradova i Grada Zagreba osiguravaju se u proračunu općine, grada ili Grada Zagreba.

Sredstva za financiranje redovne djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih zajednica te za opremanje njezinih članica, osim članica iz stavka 10. ovoga članka, osiguravaju se u proračunu općine, grada i Grada Zagreba čije područje pokrivaju.

Sredstva za financiranje djelatnosti vatrogasnih zajednica županija i Grada Zagreba osiguravaju se u proračunu županija, odnosno Grada Zagreba.

Sredstva za troškove intervencije vatrogasnih postrojbi koje interveniraju po nalogu županijskoj vatrogasnoj zapovjednici osiguravaju se u proračunu županije.

Sredstva za financiranje intervencijskih vatrogasnih postrojbi osiguravaju se u državnom proračunu.

Sredstva za troškove utvrđene sporazumom iz članka 37. stavka 6. ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu.

Sredstva za troškove intervencije vatrogasnih postrojbi koje interveniraju po nalogu glavnoga vatrogasnog zapovjednika osiguravaju se u državnom proračunu.

Sredstva za financiranje djelatnosti Hrvatske vatrogasne zajednice osiguravaju se u državnom proračunu.

Sredstva za financiranje djelatnosti Nacionalnog odbora za preventivnu zaštitu i gašenje požara osiguravaju se u državnom proračunu, sukladno utvrđenom planu rada.

Sredstva za financiranje redovne djelatnosti profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu osigurava osnivač, sukladno planu zaštite od požara i svojim općim aktima.

Članak 44.

Predstavničko tijelo općine, grada i Grada Zagreba može za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava donijeti odluku o uvođenju ili povećanju komunalne naknade glede financiranja vatrogastva.

Visinu komunalne naknade treba uskladiti sa zahtjevima iz Plana zaštite od požara jedinice lokalne samouprave.

Članak 45.

Sredstva iz članka 43. stavka 2. i 3. ovoga Zakona osiguravaju općine, gradovi i županije iz vlastitih proračuna.

Sredstva vlastitih proračuna iz stavka 1. ovoga članka čine prihodi proračuna umanjeni za:

- dodatni udio u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije,
- pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije, a kod općina i gradova na otocima udio u porezu na dohodak za zajedničko financiranje kapitalnog projekta od interesa za razvoj otoka,
- vlastite prihode,
- namjenske prihode i primitke.

Sredstva iz proračuna za financiranje poslova vatrogastva koja općine, gradovi i županije moraju izdvojiti za poslove vatrogastva utvrđuju se prema sljedećim mjerilima:

- 1. općina, grad ili županija s proračunom do 5.000.000,00 kuna izdvaja 5% sredstava iz proračuna, a svakim povećanjem proračunskih sredstava za 1.000.000,00 kuna izdvajanje se smanjuje za 0,1% do 25.000.000,00 kuna ukupne vrijednosti proračuna,**
- 2. općina, grad ili županija s proračunom od 25.000.000,00 kuna izdvaja 3% sredstava iz proračuna, a svakim povećanjem proračunskih sredstava za 2.000.000,00 kuna izdvajanje se smanjuje za 0,1 do 45.000.000,000 kuna ukupne vrijednosti proračuna,**
- 3. općina, grad i županija s proračunom od 45.000.000,00 kuna izdvaja 2% sredstava iz proračuna, a svakim povećanjem proračunskih sredstava za 10.000.000,00 kuna izdvajanje se smanjuje za 0,1%, s tim da smanjenje ne može biti manje od 1% ukupnih proračunskih sredstava, općine, grada ili županije, a Grad Zagreb izdvaja 0,35% iz proračuna Grada Zagreba.**

Prema mjerilima utvrđenima stavkom 3. ovoga članka, općine, gradovi i županije uplaćuju sredstva na račun vatrogasnih zajednica ili dobrovoljnih vatrogasnih društava gdje nema vatrogasne zajednice.

Grad Zagreb uplaćuje sredstva na račun Vatrogasne zajednice Grada Zagreba, sukladno procjeni ugroženosti i planu zaštite od požara Grada Zagreba.

Predstavničko tijelo općine, grada i Grada Zagreba može odlukom povećati iznos sredstava, utvrđen prema mjerilima iz stavka 3. ovoga članka (sukladno procjeni i planu zaštite od požara), ukoliko to zahtijevaju specifične potrebe zaštite od požara njihova područja.

Subjekti iz članka 43. stavka 2. i 3. ovoga Zakona dužni su dati potvrdu za svoje godišnje financijske proračune i izvješća nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 46.

Društva za osiguranje izdvajaju sredstva u visini 5% od premije osiguranja od požara koja se uplaćuju u iznosu od 30% na poseban račun Hrvatske vatrogasne zajednice u iznosu od 30% na poseban račun vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice Grada Zagreba na području kojih se nalazi osigurana imovina te 40% na račun vatrogasne zajednice jedinice lokalne samouprave, odnosno područne vatrogasne zajednice na području na kojem se nalazi osigurana imovina.

Društva za osiguranje uplaćuju 1% sredstava od naplaćene funkcionalne premije osiguranja od osiguranja u odgovornosti u cestovnom, riječnom, pomorskom, zračnom i željezničkom prometu na području na kojem se nalazi osigurana imovina i to tako da se 30% od tih sredstava uplaćuje na poseban račun Hrvatske vatrogasne zajednice, 30% uplaćuje na poseban račun vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice grada Zagreba na području kojih se nalazi osigurana imovina te 40% na račun vatrogasne zajednice jedinice lokalne samouprave, odnosno područne vatrogasne zajednice na području na kojem se nalazi osigurana imovina.

Sredstva iz stavka 1. i 2. ovoga članka izdvojeno se vode, a mogu se koristiti samo za nabavu opreme i sredstava namijenjenih za vatrogasnu intervenciju, osposobljavanje vatrogasaca, te pomaganje vatrogastva na područjima od posebne državne skrbi, prema mjerilima koja utvrdi nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice.

Pravne osobe koje za osiguranje od požara svoje imovine osnivaju vlastite osiguravajuće fondove, uplaćuju iz tih fondova sredstva u visini i na način utvrđen stavkom 1. ovoga članka. Društva za osiguranje pravnim osobama koje imaju profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu i dobrovoljno vatrogasno društvo u gospodarstvu utvrđenu zakonom umanjuju obračunati iznos premije osiguranja od požara za 30% iznosa utvrđenog u stavku 1. ovoga članka samo za imovinu koju njihove postrojbe osiguravaju sukladno planu zaštite od požara.

Članak 47.

Javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u Republici Hrvatskoj dužno je izdvajati 5% od ukupnih sredstava koja su prikupljena od naknade za korištenje opće-korisnih funkcija šuma, a uplaćuju ih vatrogasnim zajednicama jedinice lokalne samouprave s područja krša sukladno površinama pod šumom i šumskim zemljištem.

Ukoliko nije osnovana vatrogasna zajednica jedinice lokalne samouprave, sredstva se uplaćuju županijskoj vatrogasnoj zajednici.

Članak 48.

Sredstva koja javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice ostvare vlastitom djelatnošću, sukladno zakonu, mogu se koristiti samo za materijalne troškove, investicijsku izgradnju i nabavu opreme i sredstva za vatrogasnu intervenciju.

Članak 49.

Općina, grad i Grad Zagreb koji imaju javnu vatrogasnu postrojbu, dobrovoljna vatrogasna društva, vatrogasne zajednice te pravne osobe koje imaju profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu i dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu, oslobođena su plaćanja pristojbi na kupljena ili darovana vatrogasna vozila, vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje te zamjenske dijelove.

Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice kod plaćanja komunalnih usluga utvrđenih Zakonom o komunalnom gospodarstvu snose troškove kao domaćinstva te raspolažu samostalno deviznim sredstvima koje ostvare priložima pravnih i fizičkih osoba.

Članak 50.

Sredstva za financiranje nabave opreme i sredstva za gašenje požara dobrovoljnih vatrogasnih društava osiguravaju se u državnom proračunu sukladno Programu aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku koji Vlada Republike Hrvatske donosi na temelju Zakona o zaštiti od požara te Planu intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske sukladno članku 13. ovoga Zakona.

Članak 51.

Financijska sredstva za školovanje, usavršavanje i osposobljavanje vatrogasaca te specifične potrebe školovanja vatrogasaca (zaštitna odjeća i obuća, ostala sredstva osobne zaštite internatski smještaj, prehrana i slično) osiguravaju se, na temelju planiranih programa, u državnom proračunu, sukladno posebnim propisima.

Financijska sredstva za usavršavanje i osposobljavanje dobrovoljnih vatrogasaca osiguravaju se, na temelju programa koje donosi nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice uz suglasnost s Ministarstvom unutarnjih poslova, u državnom proračunu, proračunu županije, Grada Zagreba, grada i općine.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 52.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako vatrogasna postrojba bez opravdanih razloga na zapovijed nadležnoga vatrogasnog zapovjednika ne sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji izvan svoga područja djelovanja (članak 4. stavak 2. i članak 36.),
2. ako općina, grad, županija, Grad Zagreb ne osigura sredstva za opremanje i osposobljavanje središnjih postrojbi ili društva te ostalih dobrovoljnih vatrogasnih društava sukladno planu ZOP-a.
3. ako obavlja druge gospodarske i društvene djelatnosti kojima umanjuje intervencijsku spremnost vlastite vatrogasne postrojbe (članak 12.),
4. ako osnuje profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu bez suglasnosti Ministarstva unutarnjih poslova (članak 14. stavak 1.),
5. ako poslove profesionalnog vatrogasca ili poslove vatrogasca s posebnim ovlastima i odgovornostima obavlja osoba koja za to nema propisane uvjete (članak 21.),
6. ako poslove dobrovoljnog vatrogasca obavlja osoba koja ne posjeduje propisanu tjelesnu i duševnu sposobnost te koja nije osposobljena za obavljanje tih poslova (članak 22.),
7. ako ne stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva za potrebne intervencije i za spašavanje ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem (članak 37. stavak 1. točka 2.),
8. ako obavlja školovanje vatrogasaca bez ovlaštenja i programa (članak 41.) te obavlja osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca bez ovlasti ministra unutarnjih poslova (članak 42. stavak 1.),
9. ako društvo za osiguranje odnosno pravne osobe koje imaju vlastite osiguravajuće fondove ne uplate propisani dio premije osiguranja u utvrđenom iznosu na račun Hrvatske vatrogasne

zajednice i vatrogasnih zajednica županije odnosno grada, općine ili na području kojih se nalazi osigurana imovina odnosno prometno sredstvo (članak 46.),

10. ako javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u Republici Hrvatskoj ne uplati propisani dio od naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma u utvrđenom iznosu na račun vatrogasnih zajednica županija s područja krša (članak 47.),

11. ako nenamjenski koriste uplaćena sredstva od osiguravajućih društava ili pravnih osoba koja imaju vlastite osiguravajuće fondove (članak 46. stavak 3.) odnosno sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću (članak 48.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 53.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako kao **odgovorna osoba u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave** ne skrbi o potrebama i interesima građana na svom području glede organizacije i djelovanja učinkovite vatrogasne službe, odnosno da na području općine i grada djeluje najmanje jedna javna vatrogasna postrojba ili dobrovoljno vatrogasno društvo (članak 3.),

2. ako kao **odgovorna osoba u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave** ne poduzme radnje da se donese odluka o osnivanju javne vatrogasne postrojbe ako ista proizlazi iz plana zaštite od požara svoje jedinice lokalne samouprave (članak 8. stavak 1.),

3. ako kao gradonačelnik ili načelnik ne poduzme mjere za osnivanje i opremanje potrebnog broja javnih vatrogasnih postrojbi ili dobrovoljnih vatrogasnih društava (članak 10. stavak 2.),

4. ako kao gradonačelnik ili načelnik ne osigura naknadu plaće ili isplatu naknade dobrovoljnom vatrogascu za vrijeme provedeno na vatrogasnoj intervenciji (članak 26.),

5. ako kao županijski vatrogasni zapovjednik odnosno zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice općine, grada ili područja ne uspostavi učinkovitu organizaciju, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogastva na području općine, grada, županije i Grada Zagreba (članak 32.),

6. ako kao zapovjednik vatrogasne intervencije ne sačuva tragove koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka događaja ili ne osigura čuvanje požarišta te dođe do ponovnog aktiviranja požara (članak 35.),

7. ako ne postupi po zahtjevu zapovjednika vatrogasne intervencije (članak 34. stavak 3.), ili bez opravdanih razloga ne sudjeluje u obavljanju intervencije i spašavanju ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem po naredbi načelnika odnosno gradonačelnika (članak 37. stavak 1. točka 1.),

8. ako ne stave na raspolaganje alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva za potrebe intervencije i za spašavanje ljudi i imovine ugroženih nastalim događajem (članak 37. stavak 1. točka 2.),

9. ako kao gradonačelnik odnosno načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem području je obavljena intervencija ne osigura naknadu materijalnih troškova i štete vatrogasnim postrojbama koje imaju pravo na naknadu (članak 38.),

10. ako kao načelnik općine odnosno gradonačelnik grada i župan županije ili Grada Zagreba ne osigura propisani iznos financijskih sredstava te ista ne uplati na račun vatrogasnih zajednica ili dobrovoljnih vatrogasnih društava (članak 45.).

XI. OVLASTI ZA DONOŠENJE PROVEDBENIH PROPISA

Članak 54.

Ministar unutarnjih poslova, na prijedlog Hrvatske vatrogasne zajednice:

1. propisuje uvjete radnih mjesta profesionalnih vatrogasaca,
2. propisuje mjerila za ustroj, razvrstavanje i način djelovanja vatrogasnih postrojbi,
3. utvrđuje osnove organiziranosti vatrogasnih postrojbi na teritoriju Republike Hrvatske,
4. propisuje program i način polaganja stručnog ispita za vatrogasce s posebnim ovlastima i odgovornostima,
5. propisuje način i program osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca,
6. propisuje minimum tehničke opreme i sredstva koje moraju posjedovati vatrogasne postrojbe, sukladno planu zaštite od požara,
7. propisuje međusobne odnose vatrogasnih postrojbi i njihovih pripadnika u vatrogasnim intervencijama,
8. donosi program i način provođenja teoretske nastave i praktičkih vježbi u vatrogasnim postrojbama,
9. donosi program i utvrđuje način osposobljavanja građana za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, za gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom,
10. propisuje tehničke zahtjeve za zaštitnu i drugu osobnu opremu koju pripadnici vatrogasnih postrojbi koriste prilikom vatrogasne intervencije,
11. propisuje jedinstven oblik i kroj odore pripadnika vatrogasnih postrojbi te oznake zvanja,
12. propisuje ustroj, opremanje, osposobljavanje, način pokretanja i djelovanja intervencijskih vatrogasnih postrojbi te naknadu troškova nastalih njihovim djelovanjem.

Ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom:

1. organizira i prati stručno osposobljavanje pripadnika vatrogasnih postrojbi,
2. obavlja i druge poslove u svezi s razvojem vatrogastva.

Ministar obrane donijet će provedbene propise o broju i sastavu postrojbi oružanih snaga Republike Hrvatske, tehničkoj opremi i sredstvima koje moraju posjedovati navedene postrojbe i pojedinci za sudjelovanje u gašenju velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske, te organizaciji i stručnom osposobljavanju pripadnika tih postrojbi.

Članak 55.

Ministar unutarnjih poslova će propise na donošenje kojih je ovlašten Zakonom o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 56.

Danom početka primjene Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) vatrogasne postrojbe – postaje i ispostave Ministarstva unutarnjih poslova nastavljaju s radom kao javne vatrogasne postrojbe općine, grada i Grada Zagreba u kojima su sjedišta tih postrojbi – postaja i ispostava.

Poslove i zaposlenike vatrogasnih postrojbi – postaja i ispostava Ministarstva unutarnjih poslova iz stavka 1. ovoga članka, koji su na dan početka primjene Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) zatečeni na poslovima u tim vatrogasnim postrojbama – postajama i ispostavama, preuzimaju općine, gradovi i Grad Zagreb u kojima su sjedišta tih postrojbi – postaja i ispostava.

Broj zaposlenika iz stavka 2. ovoga članka općina, grad i Grad Zagreb ne može smanjiti ako nije napravila procjenu ugroženosti i plan zaštite od požara za svoje područje, kojim je utvrđen ustroj vatrogastva.

Nakon izrade procjene ugroženosti i donošenja plana zaštite od požara te rasporeda zaposlenika iz stavka 2. ovoga članka, eventualni višak vatrogasaca zaposlit će se na radnim

mjestima profesionalnih vatrogasaca u vatrogasnim postrojbama s područja županije, sukladno planu zaštite od požara županije.

Profesionalni vatrogasci koji se ne zaposle temeljem stavka 4. ovoga članka riješit će se prema mjerilima i na način utvrđen Zakonom o državnim službenicima i namještenicima i o plaćama nositelja pravosudnih dužnosti (»Narodne novine«, br. 74/94, 86/94, 7/95).

Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasna zajednica, osnovane sukladno Zakonu o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 58/93. i 87/96), nastavljaju s radom u ustrojstvu i na način predviđen tim zakonom do usklađivanja s ovim Zakonom.

Vatrogasci s posebnim ovlastima i odgovornostima utvrđenim ovim Zakonom koji na dan početka njegove primjene nemaju odgovarajuću stručnu spremu propisanu ovim Zakonom, mogu nastaviti obavljati ove poslove pod uvjetom da u roku od 4 godine od dana početka njegove primjene steknu odgovarajuću spremu.

Nadzor nad provedbom odredbi stavka 3. i 4. ovoga članka provodit će Ministarstvo unutarnjih poslova uz suradnju s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom.

Članak 57.

Danom početka primjene Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) građevine i dijelovi građevine s odgovarajućim suvlasničkim dijelom zemljišta na kojem su izgrađeni te oprema i sredstva, koja su u vlasništvu Republike Hrvatske, a koristile su ih vatrogasne postrojbe – postaje i ispostave Ministarstva unutarnjih poslova, prenose se bez naknade u vlasništvo općina, gradova i Grada Zagreba na području kojih imaju sjedište.

Dijelove građevina iz stavka 1. ovoga članka koje je Ministarstvo unutarnjih poslova koristilo i za druge namjene nastavlja koristiti bez naknade uz pokriće troškova uporabe.

Članak 58.

Sredstva za financiranje redovne djelatnosti zaposlenika javnih vatrogasnih postrojbi – postaje i ispostave Ministarstva unutarnjih poslova, osiguravaju se prema propisima koji su bili na snazi do dana početka primjene Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) u državnom proračunu do 31. prosinca 2004. godine, s time da se ukupan iznos sredstava postupno smanjuje i to:

- u 2002. godini – za 25%
- u 2003. godini – za 50%
- u 2004. godini – za 75%.

Članak 58.a

Vlada Republike Hrvatske donijet će odluku o minimalnim financijskim standardima za obavljanje djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi, u skladu s posebnim propisima, koja će biti temelj za planiranje pomoći iz državnog proračuna na godišnjoj razini.

Odluku iz stavka 1. ovoga članka, Vlada Republike Hrvatske donosi do 30. rujna tekuće godine.

Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Članak 59.

Javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice dužne su uskladiti svoje ustrojstvo i način rada s odredbama Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br. 106/99.) u roku šest mjeseci od dana početka njegove primjene.

Članak 60.

Na dan početka primjene Zakona o vatrogastvu («Narodne novine», br. 106/99.) prestaje važiti Zakon o vatrogastvu («Narodne novine», br. 58/93 i 87/96). Propisi donijeti radi izvršavanja Zakona iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa za izvršavanje ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Napomena:

Odbor za zakonodavstvo je prigodom utvrđivanja pročišćenog teksta ovoga Zakona izostavio odredbu članka 55. stavka 1. Zakona o vatrogastvu («Narodne novine», br. 106/99.) jer je ta odredba u izravnoj suprotnosti s člankom 7. Zakona o prekršajima te nadležni ministar više nema pravo podzakonskim aktom propisivati prekršaje i određivati kazne za te prekršaje.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O VATROGASTVU

("Narodne novine", broj 38/09)

Članak 8.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju prvih sljedećih općih i redovitih izbora članova općinskih i gradskih vijeća, županijskih skupština i Gradske skupštine Grada Zagreba te općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, a dosadašnja općinska, gradska i županijska poglavarstva nastavljaju s radom do stupanja na dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana izabranih na neposrednim izborima.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VATROGASTVU

(„Narodne novine“, broj 80/10 od 28.06.2010)

Članak 6.

Osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona stekle zanimanje vatrogasac, odnosno vatrogasni tehničar, kao i osobe koje u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona pohađaju program prekvalifikacije za zanimanje vatrogasac, odnosno vatrogasni tehničar, prilikom prvog zaposlenja na poslovima vatrogasca, odnosno vatrogasnog tehničara ne moraju ispunjavati uvjet kojim je propisana dob za prvo zaposlenje na tim poslovima.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.